

ШАРНЫМАШ СОРТА

"Пеш шуко пеледыш кокла гыч мый розам садеш шынде-нам. Лышташыже велын кошка гын, шўм томжо кодеш шо-ненам". Тиде ныжылге, сылне муро кеч шўдў, тўжем гана уэш-пачаш йонгалтше - колыштын шер нигунам огеш тем. Мурын семжымат, мутшымат уло чон гоч колтен во-зымо. Мурызыжат шокшо йўратымаш кумылжым илымыж годым тиде муро йўкеш эрелан шындарен коден.

Шуко пеледыш кокла гыч шокшо, тул гай чевер йўраты-машанже розак веле. Но пеледышын ўмыржў кучык. Ча-манаш логалеш, южгунамже айдемын ўмыржат пеледыш семынак кўчык лийын кертеш. Арам огыл возымым "Роза" муро гыч мут корно дене тўналым. Мурызо Роза Рыбакова шукертак ты тўня дене чеверласен гынат, сыл-не йўкшў тачат калыкыште ила. Тудын нерген уэш шар-налташ шонымаш шочо. Мурызын лўмжат Роза, илышы-жат роза пеледыш гай шокшо йўратымашан да кўчык лийын. Тидын нерген шоналтет, да кумыл тодылтеш.

"Ал пеледыш гай РОЗАМ ОГЕШ ЛИЙ МОНДАШ"

Мурызо нерген поро шарнымашым ашныше ег-влак Марий кундемыште, поснак шочмо Волжский велыштыже, шукынак улыт. Нунын кокла гыч шагал огыл енге ше шарнымаш йолважым газет лаш-тыкла гоч радамлен. Ты гана мый эше ик поро айдеме - лўмлў фотосўретче П.Н.Васильевын, Ярамарий ялын эргыжын, шарнымашыж гыч тиде мут ярымем тўналнем. Сотнур кыдалаш школышто тудо Роза Рыбакова дене пырля тунемын.

- 60-шо ийлаште Роза Рыбакова Ярамарий ялыш ик гана веле огыл то-леден. Мемнан ялыште Сыли тукым нунын родышт лийыт. Аважын акаже Ярамарийыште илен. Тунамак ялыш-тына Розам икымше гана ужынам, - каласкала Петр Николаевич. - "Роза Рыбакова толын, - маныт. - Пешак сайын муро, кушта". Калыкыште тудым тунамак пеш сайын палат ыле. Мемнан ялыште Роза Тойки Гена дене палыме лие.

Луымшо классыште тунеммына го-дым мемнан деке туныкташ Алексей Александрович Александров тольо. Армийыште служитлен. Тудын аважат - мемнан Ярамарий ял гыч. Меат мўндыр родыш лектына такше.

Сотнур школышто самодеятельный композитор Василий Алексеевич Оче-

тов пашам ыштен. Только Алексей Александров, хор коллектившыкыже уш-ныш. Роза сайын муро. Нуно кумытын негыз лийыч. Концерт дене кошташ тўналыч.

Розам уло чонжо дене йўратыше эше ик марий ег, мемнан Волжский районы-со Кўшыл Азьялеш шочын-кушшо Вале-рий Столяров, нерген ойлынем. Тудо Сотнур школышто комсомол организа-цийын секретарьже ыле. Роза деч ик ий-лан кугурак классыште тунемын. Лати-кымше классыште нунын коклаште йўратымаш тул ылыжын. Вара Валера Йошкар-Олашке, пединститутыш, туне-маш пурен.

Мурызым поснак яндар, волгыдо ку-мылжо дене шарналтен ила писатель Алексей Александров-Арсак. Роза нер-ген икмыняр ий ончыч "Роза" лўманак повестьым возен. Тиде сылнымут про-изведенийым "Марий Эл" газет редак-цияна книга дене савыкташ ямдылен. Тудо вашке ужалымашке лектын шушаш.

Алексей Александров-Арсак, ялышты-же тудым Сакар Ольош маныт, Сотнур школышто туныктымо жапыште тиде му-рызо ўдыр дене лишыл палыме лийын. Тыге гына каласыме шагал. Икте-весым йўратеныт. Но сескемым вияндаш пўралтын огыл улмаш.

Тиде писатель кызыт ялыште ила. Йошкар-Олашке толынат, мурызо Роза Рыбакова нерген возаш кумылем улмо дене палдарышым.

Розан мурымыжо радио дене йонгалташ тўнале. Калык йодеш, йодеш, йо- деш... Мурызо деке чап тольо. Ынде Роза кузе кояш тўналеш школышто?

- Алексей Александрович, Роза Ры-бакова дене пеш лишыл палыме лийында. Мо эн чот ушеш возеш, шар-налтеш? - йодым тудын деч.

Лўмлў сылнымутчо шарнымашыш вўдылалте:

- Мо эн ончычак ушеш возеш? Розан калык коклаште чапым налмыже, му-рен кертмыже. Йўкшў виян ыле. Ту-нам клублаште микрофон монь лийын огыл. Розан гай виян йўк гына клубым авалтен кертын. Тўнжў - калык тудым йўратен да кызытат порын шарна.

Сотнур школыш туныктышылан тол-мем годым Роза луымшо классыш коштеш ыле. Мый руш литературым тунуктенам.

Сотнурышто художественный само-деятельность виян лийын. Тудым са-модейательный композитор Василий Очетов вуйлатен. 1964 ийыште худо-жественный самодеятельностьын все-российский смотржо эртен. Волжский ден Звенигово районым ик-тыш ушымеке, тиде кок районын чап-

шым аралаш Руш Шайра культура пўртын коллектившым (30 наре ег улына ыле) колтышт. "Очетовын хоржо" маналтын. Тиде хор дене Йошкар-Олашке толна. Ондак заводысо клу-бышто концертым ончыктышна. Эрла-шыжым кастене - Маргостеатрыште. Роза солистка семын кок мурым му-рыш. Кумшо мурым ме тудын дене кок-тын мурышна. Розан йўкшым колыш-тын, жюриште улшо-влак, тудым сцена гыч ўжын, воктекышт пуртен шындышт. Тунамак Розалан, кыдалаш школым пы-тарымеке, олашке толаш темленыт. "Мемнан деке тол: але музыкальный училищыш, але культпросветучили-щыш. Ме тыйым тунемаш налына", - тыгай ойым ыштеныт. Туштак Марий радион музыкальный редакторжо Ана-толий Смирнов лийын.

Василий Алексеевич Очетов ва-раже увертарыш: "Эрла мемнам кумыннам радиокомитетыш Анато-лий Семенович Смирнов ўжеш. Мемнан мурынам радиош воза. Роза тунам кок мурым мурыш. "Кўн пелашыже лият, каласе", "Аваем, ит вурсо". Баян дене Оче-тов шоктыш. Ме Роза дене "Фер-мыште кас" мурым мурышна. Анатолий Семенович мыйым шенгек шогалтен ыле, Розам - микрофон ончык. "Анато-лий Семенович, мыйын йўкем эркын лектеш вет", - манам. "Тыге кўлеш, - мане. - Розан йўкшў шергылт кайыже, а тый полшет веле". Йўра, кўлеш гын, кўлеш.

Розан мурымыжо радио дене йонгал-таш тўнале. Калык йодеш, йодеш, йо-деш... Мурызо деке чап тольо. Ынде Роза кузе кояш тўналеш школышто? Нимогай вашалтыш ыш шижалт. Кок ий годым районлаште концерт дене кош-тынна. Ятыр мурым коктын муренна. Радиошкыжо шагал возалтын.

Да, симпатий, йўратымаш коклашты-на лийын. Ойленамат: "Тунемын пыта-рет, ме ушнена. Илаш Йошкар-Олашке куснена. Мый редакцийыш пашаш пу-рем (возышо ег семын тунамак палат ыле), а тый тунемаш тўналат".

Ю.ГРИГОРЬЕВ.

(Умбажыже лиеш.)